

**Анотація на вибірккову навчальну
дисципліну
«Методологія та методи збору соціологічної
інформації»**

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 054 Соціологія

Освітньо-наукова програма – Соціологія

Загальний обсяг дисципліни – 210/7 (годин/ кредити ЄКТС)

Статус дисципліни – вибірккова

Інститут (факультет) – суспільних наук

Кафедра – соціології та соціальної роботи

Курс – I; **семестр** – I, II ; **вид підсумкового контролю** – залік, іспит

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції/практичні

Методи навчання: лекції, практичні заняття, індивідуальне завдання – підготовка презентації, співбесіда з лектором.

Форма навчання: денна, заочна

Мова викладання: українська

Викладач: **Варга Н.І.**, кандидат соціологічних наук, доцент.

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу.

Дисципліна «Методологія та методи збору соціологічної інформації» дозволяє сформувати компетентності фахівця, необхідні для проведення емпіричних соціологічних досліджень. В результаті здобувач у майбутньому зможе використовувати набуті знання та уміння для проведення досліджень соціальних систем. Здобувач зможе оволодіти методологічними та процедурними основами проведення емпіричних досліджень, дізнається про основні методи збору, обробки та аналізу соціологічної інформації.

2. Метою є формування та поглиблення знання щодо сучасних методів збору соціологічної інформації, а також способи організації проведення соціологічних досліджень даними методами; формування компетенцій застосування.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методи збору соціологічної інформації» студенти будуть ознайомлені зі поняттям методологія, методами, прийомами у науковому дослідженні; типологією методів дослідження; розробкою концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби); вивчення теоретичного і практичного стану проблеми; розробки та експериментального перевірки моделей, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження (спостереження, експеримент,

аналіз документів в соціології, експертне опитування).

4. В результаті опанування курсу повинні **знати:** - види та типи методів збору соціологічної інформації; - переваги того або іншого методу при вивченні різних соціальних об'єктів та обмеження в їх застосуванні; - способи підвищення надійності соціологічної інформації при застосуванні різних методів; - організаційні процедури проведення досліджень при застосуванні різних методів збору соціологічної інформації.

Також **вміти:** - використовувати набуті знання з курсу при вивченні інших соціологічних дисциплін; - працювати зі спеціальною соціологічною літературою та соціологічними документами; - критично аналізувати соціологічні та статистичні дані стосовно адекватного застосування методів збору соціологічної інформації; - робити аналітичні доповіді з зазначеної проблематики.

5. Література:

1. Батыгин Г. С. Лекции по методологии социологических исследований. М.: «Аспект-Пресс», 1995.
2. Богомолова Н.Н., Стефаненко Т.Г. Контент-анализ : Спецпрактикум по социальной психологии / Н. Н. Богомолова, Т. Г. Стефаненко; МГУ им. М. В. Ломоносова, Факультет психологии. М.: Изд-во МГУ, 1992.
3. Вербець В. В. Соціологія. К. : Кондор, 2009. – 550 с.
4. Вибіркове спостереження: Термінологічний словник. К.: НТК статистичних досліджень, 2004. 140 с.
5. Головін С.Ю. Словник психолога-практика / С.Ю Головін.- Мінськ: АСТ, 2001. 976 с.
6. Горшков М.К. Как провести социологическое исследование. М.: Политиздат, 1990. 288с.
7. Горшков М.К. Прикладная социология: методология и методы: Учебное пособие М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2009. 416 с.
8. Девятко И. Ф. Методы социологического исследования. Екатеринбург: Урал, 1998. 208 с.
9. Директива ESOMAR. Керівництво щодо проведення опитувань громадської думки . *Маркетинг в Україні*. 2003. № 2. С. 95.
10. Докаша В.І. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., доопр., доп. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с
11. Докторов Б. С. Отцы основатели. История изучения общественного мнения. М.: Центр социального прогнозирования, 2006. С.258.
12. Єжова Л. Ф. Інформаційний маркетинг: Навч. Посібник. К.: КНЕУ, 2002. 560 с.
13. Зерчанинова Т.Е. Методы социологических и прикладных исследований: Учеб.пособие. 2010.- 248 с.
14. Количественный и качественный анализ: органическое единство или автономия. *Социс*. 2004, № 9. С. 3-14.
15. Костенко Н.В., Іванов В.Ф. Досвід конвент-аналізу. Моделі та практики. Київ, 2003.

16. Кохана В.В Тематичний словник-довідник з соціології. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 112с.
17. Макаров Н.Д. Контент-анализ (Метод количественного изучения содержания социальной информации). М.: НМЦ СПО, 2001.
18. Методы сбора информации в социологических исследованиях. Кн.2. / Отв. ред. В.Г. Андреенков, О.М. Маслова. М., 1990. С. 68 – 80.
19. Ноэль Э. Массовые опросы. Введение в методику демоскопии. М.: «АВА-ЭСТРА», 1993.
20. Панина Н.В. Технология социологического исследования: Курс лекций / НАН Украины; Институт социологии. 2-е изд. К., 2001.
21. Паніна Н.В., Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / 2-е видання, доповнене. К., 2007. 320 с.
22. Паніотто В., Криза в методах опитування та шляхи їх подолання. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2011. № 1. С. 14.
23. Пархоменко В.М. Методи вибіркового обстежень: Навчальний посібник. К.: 2001. 148 с.
24. Радугин А.А. Соціологія. Центр, 2001. 342 с.
25. Сірій Є.В. Соціологія. Навчальний посібник. К.: Атіка, 2004. 480 с.
26. Суїменко Є. І. Анкетне опитування: мистецтво ставити запитання http://i-soc.com.ua/school/suimenko_ank.pdf.
27. Сучасні методи збору і аналізу даних в соціології. Матеріали VI Міжнародних соціологічних читань пам"яті Н.В.Паніної. К.: ІС НАНУ, 2013.
28. Соціологічна культура: числа і смисли. Матеріали Міжнародних соціологічних читань пам"яті Н.В. Паніної. К.: ІС НАНУ, 2011.
29. Соціолог між покликанням і визнанням. Матеріали міжнародних читань ім. Н.В.Паніної. К., 2010.
30. Страусе А., Корбин Дж. Основы качественного исследования: обоснованная теория, процедуры и техники. Москва: Эдиториал УРСС, 2001. 416 с.
31. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
32. Мазурик О. В., Єрескова Т. В., Никифорова Н. О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
33. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ: Наукова думка, 2006. 232 с.
34. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: КиєвоМогилянська академія, 2017. 342 с.